

MRF 2022.297

Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse af 21. november 2022, j.nr. 20/12750

Stadfæstet afslag på ophævelse af fredskovspligt på areal med campingplads ved Vejers Strand ved Vesterhavet, uanset arealet reelt var ryddet for skov, da fastholdelse af fredskovspligten vil muliggøre en konkret stillingtagen til landskabelige og naturhensyn, og der ikke forelå et konkret projekt, som kunne danne grundlag for vurdering. Dissens.

Sagen drejede sig om en campingplads på et fredskovspligtigt areal ved Vejers Strand i et område inden for klitfredningslinjen, hvor en del var § 3-beskyttet natur. Arealen var i 1932 overdraget fra det daværende Krigsministerium til klitvæsenet og var dermed statsejet, da skovloven trådte i kraft i 1935. Arealen var siden ejet af Naturstyrelsen og havde siden 1950'erne været anvendt som campingplads. På et ikke oplyst tidspunkt efter 1. februar 2018 overtog E arealet på grundlag af lov nr. 43 af 23. januar 2018 om udstykning og salg af statslige arealer med campingpladser. Efter overtagelsen ansøgte E om, at arealet blev udtaget af fredskovspligten efter skovlovens § 6, stk. 1, med henblik på renovering af campingpladsen, hvilket Miljøstyrelsen afslog i september 2020 i forbindelse med en matrikulær sag om udstykning af arealet. Afslaget blev påklaget af E, der bl.a. gjorde gældende, at arealet siden 1950'erne havde været anvendt som campingplads, og at det var driftsmæssigt u hensigtsmæssigt, at arealet forsat skulle være fredskov, bl.a. fordi der ikke fandtes reel skovbevoksning i området, og arealet i kommuneplanen var udlagt til campingplads i et område, hvor skovrejsning af landskabelige hensyn ifølge kommuneplanen ikke var ønskelig, og at de i skovloven varetagne hensyn blev varetaget af naturbeskyttelseslovens regler. Miljø- og Fødevarerklagenævnet lagde med henvisning til forarbejderne til skovlovens § 6, stk. 1, til grund, at

det er den aktivitet, som arealet ønskes anvendt til, der er afgørende for, om fredskovspligten må vige. Herefter fandt et flertal i nævnet (6 mod 1), at der ikke var grundlag for at ophæve fredskovspligten, da der ikke forelå et konkret projekt, som kunne begrunde en ophævelse, og da en fastholdelse af fredskovspligten ville muliggøre en konkret stillingtagen til ansøgte ændringer gennem dispensation, hvormed fastholdelsen af det landskabelige helhedsindtryk og arealets naturpræg kunne påses. Hensynet til at lette administrationen, så der ikke både skulle søges dispensation fra naturbeskyttelsesloven og skovloven, kunne ikke begrunde en ophævelse, ligesom udstykning af arealet og statens frasalg heller ikke kunne føre til et andet resultat, da det af lovbemærkningerne til lov om udstykning og salg af statslige arealer med campingpladser fremgår, at de ændrede ejerforhold ikke medfører yderligere mulighed for at fravige skovlovens forbud mod tilstandsændringer. Mindretallet ville modsat give E medhold og fremhævede, at det ikke var muligt at placere campingpladsen uden for fredskov, at arealet blev solgt af staten med henblik på at drive arealet som campingplads, at arealet i mange år havde været anvendt som campingplads, at arealet var delvist omfattet af andre beskyttelser, og at skovrejsninger på arealet var uønsket. Miljø- og Fødevarerklagenævnet stadfæstede herefter Miljøstyrelsens afslag på ophævelse af fredskovspligt.

Kommentar: Afgørelsen må tages som udtryk for, at den restriktive praksis vedrørende ophævelse af fredskovspligten efter skovlovens § 6, stk. 1, også gælder, selv om der ikke længere er skov, og hensyn til natur og landskab i betydelig grad varetages efter naturbeskyttelseslovens §§ 3 og 8 samt planlovens landzonearealer. Afgørelsen udelukker ikke en senere ophævelse af fredskovspligten på arealet, men det vil i givet fald kræve et konkret projekt, og det er korrekt, at det tydeligt af forarbejderne til loven fra 2018 om salg af statslige arealer med campingpladser fremgår, at ejerskifte ikke har betydning for fredskovspligten.

Stadfæstelse af afslag i sag om ophævelse af fredskovspligt i Varde Kommune

20/12750

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter skovlovens § 6, stk. 1, jf. 60, stk. 1.[1]

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Miljøstyrelsens afgørelse af 25. september 2020 om afslag på ophævelse af fredskovspligt på [matr.nr.1] i Varde Kommune.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet[2] og gebyrbekendtgørelsens § 2.[3] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. skovlovens § 64.

Afgørelsen er truffet af nævnet, jf. § 1 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, der i overensstemmelse med naturbeskyttelseslovens § 78 har behandlet sagen i den læge afdeling, jf. § 3, stk. 1, nr. 10, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 22. oktober 2020 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af [virksomhed1], der er repræsenteret ved konsulent.

Klager har navnlig anført, at

- arealet siden 1960 har været anvendt som campingplads,
- der er sket store forandringer på arealet i årenes løb,
- det er driftsmæssigt uhensigtsmæssigt, at arealet fortsat skal være fredskov,
- der ikke findes reel skovbevoksning i området, og
- hensynene i skovloven bliver varetaget gennem anden lovgivning.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.3.

2. Sagens oplysninger

2.1 Ejendommen/området

[matr.nr.1] ligger lige syd for Vejers Strand og er ca. 24 ha. Matriklen er i sin helhed omfattet af fredskovspligt og bliver anvendt til campingplads ([virksomhed2]). Matriklen er en del af Vejers Plantage, der også er noteret med fredskovspligt, og som omgiver matriklen mod syd, øst og vest. Arealerne vest for matriklen er registreret som beskyttet hede og overdrev, der går ud til kysten, ca. 320 m fra matriklens vestlige skel. Der ligger ligeledes et hedeareal langs matriklens

sydøstlige skel. Natura 2000-område nr. 84 Kallesmærsk Hede, Grærup Langsø, Fiilsø og Kærgård Klitplantage,[4] ligger langs matriklens vestlige og sydlige skel. Ved matriklens nordlige skel er der et lille bælte af træer i øst-vestgående retning. Matriklens østlige del ligger inden for en skovbyggelinje, og en lille del af matriklens vestlige del (ca. 2 ha.) ligger inden for klitfredningslinjen. Matriklen støder mod nord op til lokalplanlagte sommerhusområder.

2.2 Den påklagede afgørelse

Miljøstyrelsen har den 25. september 2020 i medfør af skovlovens § 6, stk. 1, meddelt afslag på ansøgning om ophævelse af fredskovspligt på [matr.nr.1].

Det fremgår af afgørelsen, at Miljøstyrelsen den 25. oktober 2019 har modtaget en ansøgning fra klagers repræsentant om ophævelse af fredskovspligt på [matr.nr.1], [matr.nr.2] og en del af [matr.nr.3] i forbindelse med en matrikulær sag om udstykning af arealet, som udgør [virksomhed2].

Det fremgår af afgørelsen, at arealet inden Miljøstyrelsen begyndte behandlingen af ansøgningen, er udstykket efter lov om udstykning og salg af statslige arealer med campingpladser[5], som har til formål at muliggøre udstykning, arealoverførsel og salg af statsligt ejede arealer, der er bortforpagtet eller udlejet med henblik på drift af campingpladser. Efter lovens § 3 er udstykning af de arealer, som er omfattet af loven, ikke omfattet af forbuddet mod udstykning og arealoverførsel i skovlovens § 12. Udstykning af arealet, som nu udgør [matr.nr.1], er derfor gennemført uden en dispensation fra skovloven.

Miljøstyrelsen har oplyst, at matriklen tidligere var ejet af Naturstyrelsen og har været anvendt til campingplads siden 1950'erne. På baggrund af loven er [virksomhed2] blevet udstykket og solgt til klager.

Fredskovspligten ønskes ophævet i forbindelse med fornyelse af campingpladsen, hvor der forventes opført byggeri over en længere årrække. Klager har anført, at arealet aldrig har været skovbevokset.

Miljøstyrelsen har bemærket, at det af ejendommens tingbog fremgår, at arealet, hvor campingpladsen er beliggende, blev overdraget fra Krigsministeriet til Klitvæsenet i 1932. Ejendommen har dermed altid været statsejet, og det blev ved vedtagelsen af skovloven af 1935 indført, at al eksisterende offentlig ejet skov blev pålagt fredskovspligt. Styrelsen har videre bemærket, at det af historiske luftfotos og målebordsblade fremgår, at arealet i højere grad end i dag har været bevokset og dertil indgået som en integreret del af det skovbevoksede område.

Miljøstyrelsen har i begrundelsen for afgørelsen anført, at efter skovlovens § 6, stk. 1, kan fredskovspligten ophæves på et areal, som ønskes anvendt til et andet formål, når særlige grunde taler for det.

Miljøstyrelsen har bemærket, at praksis for ophævelse af fredskovspligt er restriktiv, og at der i praksis kun gives tilladelse til ophævelse af fredskovspligt på arealer, som ønskes anvendt til andet end skovdrift, hvis der ikke kan findes en placering uden for fredskov, og hvis hensynet til overordnede samfundsmæssige formål vejer tungere end hensynet til at bevare arealet som fredskov.

Miljøstyrelsen har anført, at fredskovspligten for ejendommen er gældende fra 1935 og dermed går forud for etablering af campingpladsen. Arealet har været anvendt til campingplads siden 1950'erne under bibeholdelse af fredskovspligten i området.

Miljøstyrelsen har videre anført, at det fremgår af § 3 i lov om udstykning og salg af statslige arealer med campingpladser, at udstykning efter loven ikke er omfattet af bl.a. forbud mod udstykning og arealoverførsel i § 12 i lov om skove. Med lovforslaget gøres det dermed muligt at udstykke og sælge statslige arealer, herunder med fredskovspligt, hvor forpagtere eller kommuner driver campingpladser. Loven indebærer ikke, at der bliver ændret på den beskyttelse, som arealerne er omfattet af, herunder de begrænsninger, som bl.a. følger af skovloven.

Miljøstyrelsen har vurderet, at en udstykning af campingpladsen efter den ovennævnte lov ikke er en sådan særlig grund, som kan begrunde en ophævelse af fredskovspligten. Styrelsen har i forlængelse heraf bemærket, at det ikke har været hensigten med loven, at en udstykning af campingpladserne også skulle indebære en ophævelse af fredskovspligten.

2.3 Klagens indhold

Klager har bemærket, at formålet med skovloven er at bevare og værne om landets skove og hertil forøge skovarealet. Klager har i forlængelse heraf anført, at arealet siden ca. 1960 har været anvendt til campingplads.

Klager har for at belyse arealets anvendelse fremsendt luftfotos fra 1945 til 2002. Klager har bemærket, at der mellem hvert luftfoto er sket en forandring i området, enten en fysisk/geografisk udvidelse af campingpladsen, opførelse eller nedrivning af bygninger, omlægning af veje, terrænregulering, etablering af spildevandsanlæg med rydning af bevoksning, anlæg af nye veje mv.

Det er klagers ønske at modernisere campingpladsen, både så den på komfort og udstyr møder kravene til en moderne campingplads i et klitlandskab, der kræver særlige hensyn, samtidig med at der er nogle bydende nødvendige reoveringer af f.eks. strøm, for at sikre dette lovliggjort. Det er klagers opfattelse, at der i de kommende år forventes ansøgt om et betydeligt antal dispensationer til ombygning, terrænændring, spildevand, mv., hvilket er u hensigtsmæssigt i en daglig administration af campingpladsen. Ved dispensationer til disse forhold vil der stadig skulle tages hensyn til bl.a. skovbyggelinjer fra øst, planlovens formålsbestemmelser, sommerhuslovens formålsbestemmelser og klitfredning mod vest. Det er herefter klagers opfattelse, at ophævelsen af fredskovspligten ikke vil tilsidesætte varetagelsen af de nævnte hensyn i skovlovens § 1, stk. 3, nr. 4, som også varetages gennem førnævnte love/bestemmelser.

Klager har desuden oplyst, at der ikke inddrages nyt areal til camping, og at der ikke ændres på anvendelsen af arealerne.

Klager har bemærket, at den sidste skov på arealet blev fjernet omkring 1990 i forbindelse med etablering af et nedsivningsanlæg, og at der alene findes spredt fyrbeplatning, primært ved enkeltstående træer. Videre har klager bemærket, at arealet i kommuneplanen er udlagt til campingplads og er beliggende i et område, hvor skovrejsning af landskabelige hensyn ikke er ønskelig. Der er efter klagers opfattelse et stort modsætningsforhold mellem den aktuelle drift og Varde Kommunes planlægning for området samt formålet med skovloven.

Det er klagers opfattelse, at en opretholdelse af fredskovspligten på arealet alene vil være en administrativ unødvendig byrde, både for klager og myndigheder, da der jævnligt skal tages stilling til udvidelser og lignende, således som det også er anført i vejledning til skovlovens § 6. Det forhold, at skovloven ikke tidligere er søgt ophævet bør ifølge klager ikke have indvirkning herpå.

Klager mener, at Miljøstyrelsen har været forpligtet til at ophæve fredskovspligten på campingpladsen, eventuelt med en forpligtelse om, at fredskovspligten skal genindtræde, hvis campingpladsen ophører.

Videre har klager bemærket, at hensynet til den samfundsmæssige interesse i at kunne videreføre campingpladsen, herunder at foretage almindelige og nødvendige produkttilpasninger, må kunne foretages uden overadministration. Det er desuden ifølge klager en vigtig samfundsmæssig interesse, at presset på rekreative arealer til erhvervsmæssigt formål ikke øges.

Klager har den 2. februar 2021 supplerende bemærket, at det af lokalplan nr. 123 af 12. august 1997 fra Grenaa Kommune[6] fremgår, at fredskovspligten på [virksomhed3] er blevet suspenderet, så længe arealet anvendes til camping. Det er klagers opfattelse, at det havde været langt mere proportionalt at foreslå denne ordning for [virksomhed2].

Yderligere har klager den 16. september 2021 fremsendt bemærkninger, idet Miljø- og Fødevareklagenævnet i mellemtiden har truffet afgørelse i en sag, der efter klagers opfattelse bør indgå i vurderingen af sagen.[7] Klager har hertil bemærket, at der i den pågældende sag blev ophævet fredskovspligt på et skovareal, der ikke hidtil havde været anvendt til andet en skovdrift. Klager har herefter som argument for meddelelse af en tilladelse anført, at der ikke skal fjernes træer, og derfor ikke udlægges erstatningsskov, at skovlovens driftsbetonede formål ikke kan opfyldes med en campingplads, at den eksisterende campingplads ikke kan flyttes ud af fredskov, at friluftslivet tilgodeses, at offentlighedens adgang ikke forandres ved ophævelsen, og at der ikke er tale om en nyetableret campingplads men en gammel, i forhold til udlæg af et nyt areal til et skydebane.

2.4 Miljøstyrelsens bemærkninger til klagen

Miljøstyrelsen har den 20. november 2020 til klagen bemærket, at den omhandlede matrikel indgår som en integreret del af det samlede fredskovspligtige skov- og klitområde, Vejers Plantage, som historisk har været statsligt ejet i sin helhed.

Til klagepunktet om at arealet ikke er skov har Miljøstyrelsen bemærket, at fredskovspligten følger af det tidligere statslige ejerskab, jf. skovlovens § 3, stk. 1, nr. 3, og at det fremgår af skovlovens § 3, at offentligt ejede arealer uden træbevoksning, som er tilhørende skov, også er fredskovspligtige. Det kan ifølge styrelsen f.eks. være arealer, der er uden træbevoksning, fordi det er nødvendigt for driften, eller marker, klitter, heder, moser, strandenge eller andre naturtyper, som indgår i en landskabsmæssig, naturlig sammenhæng med den egentlig træbevoksning.

Miljøstyrelsen har vurderet, at fredskovspligten på den omhandlede matrikel er i overensstemmelse med praksis efter skovloven for fredskov på åbne naturarealer som eksempelvis klitarealer. Fredskovspligten går tillige forud for udlæg af arealet til campingplads

Miljøstyrelsen har desuden bemærket, at udlæg af området til "skovrejsning uønsket" ikke medfører, at arealet ikke kan opretholdes som fredskov, idet fredskovspligten går forud for kommuneplanlægning, det medfører ligeledes heller ikke, at arealet skal tilplantes. Efter skovlovens § 10, nr. 3, kan marker og klitter holdes uden træbevoksning. Det følger af bemærkninger til skovloven, at formålet med denne bestemmelse er, at sikre, at ejerne ikke blev sat i for store udgifter ved krav om tilplantning af fredskovspligtige arealer, som var blevet ryddet i ældre tid. I praksis var det antaget, at bestemmelsen kun gjaldt for arealer, der ved lovens ikrafttræden var marker eller klitter. Styrelsen har bemærket, at det omhandlede areal var et klitareal ved fredskovspligtens indtræden i 1935, hvorfor arealet er omfattet af bestemmelsen.

Hertil har Miljøstyrelsen bemærket, at hele kystområdet og ca. 6 km ind i landet, hvilket omfatter Vejers Plantage og andre større skovområder, er udlagt til "skovrejsning uønsket" i den gældende kommuneplan. Dette er ifølge styrelsen ikke ensbetydende med, at der ikke kan opretholdes skov i disse områder.

Videre har Miljøstyrelsen bemærket, at fredskovspligten på arealet ikke er til hinder for anvendelse af arealet til campingplads. Hertil har styrelsen bemærket, at Naturstyrelsen, som var tidligere ejer af arealet, og bortforpagtede campingpladsen, indarbejdede de restriktioner der følger af skovloven i forpagtningskontrakten, hvorefter der ikke uden forudgående godkendelse fra bortforpagter måtte foretages nyanlæg, forandringer af nogen art i de bestående bygninger, indretninger, anlæg samt ændringer af campingpladsens terræn. Styrelsen har endvidere bemærket, at der ikke i nyere tid er sket ændringer på campingpladsen, som har krævet en dispensation fra skovloven. Dog er der etableret en ny servicebygning i 2020, som er opført af klager uden forudgående dispensation fra skovloven. Styrelsen har endnu ikke truffet afgørelse vedrørende lovliggørelse af bygningen.

Miljøstyrelsen har yderligere bemærket, at praksis efter skovloven er, at eksisterende lovligt byggeri er omfattet af en mere lempelig praksis end nybyggeri, og at eksisterende bebyggelse derfor som udgangspunkt kan udvides i et vist omfang til en tidssvarende standard. Denne praksis er anlagt i forhold til beboelseshuse og lignende. Det er styrelsens vurdering, at den kan udstrækkes til at finde anvendelse i forhold til eksempelvis drift af campingpladser inden for fredskov, som kan vedligeholdes til en tidssvarende standard og udvides i det omfang det vurderes at være nødvendigt for driften inden for de hensyn, som skovloven varetager, herunder eksempelvis landskab og natur. De seneste ændring på campingpladsen herudover er fra start 1990'erne.

For så vidt angår klagepunktet om at opretholdelsen af fredskovspligten er en administrativ unødvendig byrde, har Miljøstyrelsen bemærket, at et løbende behov for dispensation fra skovloven i forhold til modernisering af [virksomhed2] ikke er et hensyn, som kan begrunde en ophævelse af fredskovspligten på arealet. Styrelsen har i forlængelse heraf bemærket, at campingpladsen ikke er omfattet af anden lovgivning som eksempelvis beskyttet natur eller beskyttelseslinjer efter naturbeskyttelsesloven, fredning eller Natura 2000-beskyttelse. Campingpladsen er kun på en mindre del mod vest omfattet af klitfredning. Styrelsen har videre bemærket, at campingpladsen er omfattet af planloven, som tilsigter nogle af de samme formål som skovloven, men dog ikke på lige så restriktiv vis.

Miljøstyrelsen har endvidere bemærket, at de hensyn, som klager begrunder med samfundsmæssig interesse, ikke varetages af skovloven efter den gældende praksis.

Miljøstyrelsen har den 10. februar 2021 bemærket til klagers supplerende indlæg, at styrelsen ikke er i besiddelse af den konkrete afgørelse om suspendering af fredskovspligten på [virksomhed3], men at de oplysninger der fremgår af lokalplanen, belyser sagen tilstrækkeligt i forhold til klagesagen.

Det fremgår af Miljøstyrelsens bemærkninger, at [virksomhed3] udgør lokalplanområdet for lokalplan nr. 123 for Norddjurs Kommune, vedtaget den 20. maj 1997. Af lokalplanen fremgår det, at i henhold til skrivelse af 14. juli 1989 og 29. juni 1996 fra Skov- og Naturstyrelsen er fredskovspligten suspenderet inden for lokalplanområdet efter § 10 i 1989 skovloven. § 10, stk. 2, havde følgende ordlyd:

”Ministerens kan tillade, at et fredskovspligtigt areal midlertidigt anvendes til andet end skovdrift.”

Miljøstyrelsen har bemærket, at § 10, stk. 2, udgik af skovloven med ændringen i 1996, hvorfor styrelsen ikke længere har hjemmel til at træffe afgørelse om midlertidig ophævelse af fredskovspligten på samme måde som Skov- og Naturstyrelsen i 1989.

Videre har Miljøstyrelsen bemærket, at [virksomhed3] ikke er omfattet af samme omstændigheder som [virksomhed2], idet [virksomhed3] ikke er udstykket af statsligt ejet skov efter lov om udstykning og salg af statslige arealer med campingpladser, hvorfor de to campingpladser ikke er sammenlignelige.

Miljøstyrelsen har yderligere den 5. november 2021 til klagen bemærket, at denne klagesag ikke kan sammenlignes med sagen, som klager henviser til med Miljø- og Fødevarerklagenævnets j.nr. 20/00245 vedrørende ophævelse af fredskovspligt til etablering af flugtskydebane. Styrelsen har hertil anført, at der i sag 20/00245 var de særlige omstændigheder, at Naturstyrelsen tidligere havde givet tilladelse til en flugtskydebane på ejendommen, som ikke kunne placeres uden for fredskov, ligesom Natur- og Miljøklagenævnet med et flertal på 5 ud af 9 medlemmer havde stadfæstet tilsagnet til skydebanen ved afgørelse af 10. november 2016. Da tilsagnet blev fornyet af Miljøstyrelsen i 2019 og nævnet stadfæstede Miljøstyrelsens afgørelse, blev de særlige omstændigheder tillagt vægt.

For så vidt angår alternative placeringsmuligheder har Miljøstyrelsen bemærket, at det er afhængigt af den konkrete sag, da det afhænger af det konkrete projekt, om det er relevant at tale om alternative placeringer på andre ejendomme end den ansøgte placering. Det er således en konkret vurdering, om en placering uden for fredskov er mulig. Det er herefter styrelsens vurdering, at den af klager fremhævede afgørelse fra Miljø- og Fødevarerklagenævnet ikke er sammenlignelig med den nærværende klagesag.

2.5 Nye oplysninger under sagens behandling

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har den 23. september 2022 sendt en høring til Miljøstyrelsen med henblik på at få styrelsens bemærkninger til klagepunktet om vejledning til skovloven afsnit 6.1, hvori det er anført, at der i forbindelse med tilladelse til ophævelse af fredskovspligten kan stilles et vilkår om, at fredskovspligten skal genindtræde, når den brug af arealet, der er givet tilladelse til ophører. Det fremgår videre af vejledningen, at dette kan komme på tale i forbindelse med f.eks. campingpladser, hvor det kan være en fordel at ophæve fredskovspligten på et afgrænset areal fremfor at give en mere ubestemt dispensation til anlæg, hvor der jævnligt skal tages stilling til udvidelser og lignende.

Miljøstyrelsen har den 30. september 2022 i høringsvar bemærket, som ligeledes anført i styrelsens bemærkninger til klagen af 10. november 2020, at et løbende behov for dispensation fra skovloven i forhold til modernisering af [virksomhed2] ikke er et hensyn, der kan begrunde en ophævelse af fredskovspligten på arealet. Styrelsen har desuden bemærket, at fredskovspligten på ejendommen ikke er til hinder for anvendelse af arealet til campingplads.

Videre har Miljøstyrelsen bemærket, at styrelsen ikke har kunne finde sager vedrørende campingpladser, hvor muligheden for vilkår om genindtræden af fredskovspligt i overensstemmelse med vejledningens pkt. 6.1 er anvendt. Styrelsen har fremhævet, at det af vejledningen fremgår, at et sådant vilkår kun bør stilles, hvis man allerede på tidspunktet for tilladelsen kan overskue forløbet frem til det tidspunkt, hvor projektet er afsluttet og brugen ophører. Ved ansøgninger om campingpladser vil forløbet frem til projektet er afsluttet og brugen ophører sjældent kunne overskues.

Afslutningsvis har Miljøstyrelsen anført, at idet styrelsen ikke har vurderet, at der foreligger et sådant særligt tilfælde, der medfører at fredskovspligten kan ophæves på ejendommen, har styrelsen ikke fundet anledning til at overveje vilkår om genindtræden til en sådan ophævelse, idet spørgsmålet om vilkår kun er relevant, hvis fredskovspligten kan ophæves efter skovlovens § 6.

3. Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger og afgørelse

I sagens behandling har Miljø- og Fødevarerklagenævnets medlemmer deltaget: Birgitte Egelund Olesen (formand), fhv. landsdommer Eva Staal og landsdommer Olaf Tingleff, samt de læge medlemmer Pelle Andersen-Harild, Lene Hansen, Else Marie Larsen og Jens Vibjerg.

3.1 Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger

Det følger af skovlovens § 1, at formålet med loven bl.a. er at fremme bæredygtig drift af landets skove. Dette betyder, at der ved driften af skoven og ved administration af loven både skal tages hensyn til træproduktion og forsyningen af træ og til skovenes biologiske mangfoldighed samt til landskab, naturhistorie, kulturhistorie, miljøbeskyttelse og friluftsliv.

Det følger af skovlovens § 6, stk. 1, at Miljøstyrelsen, når særlige grunde taler for det, kan ophæve fredskovspligten på et areal, som ønskes anvendt til et andet formål.

Følgende fremgår af lovbemærkningerne[8] til bestemmelsen:

”Bestemmelsen erstatter den gældende lovs § 9, stk. 1. I forslaget har bestemmelsen om ophævelse af fredskovspligten fået en formulering, som er mere dækkende for den praksis, der er på området.

Den gældende lov indeholder således en bestemmelse om, at fredskovspligten kan ophæves, hvis skoven ikke er egnet til skovdrift. Denne bestemmelse er ikke gentaget i forslaget. Det var forudsat i skovloven fra 1989, at adgangen til at ophæve fredskovspligten på skove, der ikke opfylder nævneværdige formål, skulle styrkes. I praksis er bestemmelsen imidlertid ikke blevet brugt efter sit formål. Da fx biologiske, landskabelige og rekreative forhold efter forslaget fremover ligestilles med

produktionsformålet, bliver det endnu vanskeligere at påvise, at et skovareal ikke opfylder skovlovens flersidige formål. I forslaget er muligheden for at ophæve fredskovsplikten, hvis skoven ikke er egnet til skovdrift, derfor udgået som en selvstændig bestemmelse. Skulle der komme et ønske om at ophæve fredskovsplikten på et areal, som ikke er egnet til skovdrift, og som ikke indgår som en integreret del af en skov, vil disse forhold i sig selv udgøre en sådan særlig omstændighed, at fredskovsplikten kan ophæves. Det kan fx være tilfældet for arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. I sådanne tilfælde vil der ikke blive krævet erstatningsskov, jf. bemærkningerne til forslagets § 39, stk. 1, nr. 5.

Den gældende lov giver endvidere mulighed for at ophæve fredskovsplikten, hvis arealet ønskes anvendt til noget andet. Denne del af den gældende lovs § 9 er videreført i forslaget, men med den tilføjelse, at fredskovs-pligten kun kan ophæves, hvis særlige grunde taler derfor. I praksis administreres den gældende § 9 da også i overensstemmelse hermed. Der har således udviklet sig følgende restriktive praksis, som er fulgt op af Naturklagenævnet, og hvor der i det væsentlige anlægges de samme synspunkter for tilladelse til ophævelse af fredskovsplikten, som anlægges for tilladelse til byggeri, anlæg og terrænændringer, jf. § 11 og bemærkningerne hertil:

- Som udgangspunkt gives der ikke tilladelse til ophævelse af fredskovs-pligt på enklaver i skov.
- Der gives desuden kun tilladelse til ophævelse af fredskovsplikten, hvis den ønskede ændrede anvendelse ikke kan ske uden for fredskov, og hvis andre samfundsmæssige hensyn er vigtigere end hensynet til, at arealet bevares med fredskovspligt.
- Der gives dog i vidt omfang tilladelse til ophævelse af fredskovsplikten på bygningsparceller med helårshuse, der er blevet overflødige for driften. Tilladelse gives, hvis parcellen ikke ligger som en enklave i skoven, dvs. hvis den ligger i udkanten af skoven ud til offentlig vej, og hvis der ikke er tale om den sidste driftsbolig i en skov, hvor der efter § 11 vil kunne opføres en ny bolig med henvisning til, at den er nødvendig for driften.

I forslaget forudsættes denne restriktive praksis fastholdt. Det er således den aktivitet, som arealet ønskes anvendt til, der er afgørende for, om fredskovsplikten skal vige. Derefter tages stilling til, om det skal ske ved en dispensation fra fredskovsplikten efter § 11 eller ved, at fredskovsplikten ophæves efter § 6. Hvis der er tale om mindre eller midlertidige foranstaltninger eller foranstaltninger, der vedrører en enklave i skoven, bør der som udgangspunkt gives dispensation efter § 11. Derved bevares fredskovsplikten, og der kan stilles vilkår om, at arealet skal reableres efter lovens formål, når dispensationen ikke længere er aktuel. Omvendt bør fredskovsplikten ophæves efter § 6, hvis der er tale om foranstaltninger, som indebærer, at arealet ikke mere skal anvendes efter lovens formål. Medmindre der er tale om boligparceller, bør fredskovsplikten dog ikke ophæves, hvis det betyder, at arealet herefter bliver frijord.

Når der er truffet afgørelse om ophævelse af fredskovspligt på et areal, sørger ministeren for ajourføring af matriklen, jf. § 41."

Det er således den aktivitet, som arealet ønskes anvendt til, der er afgørende for, om fredskovsplikten skal vige.

Ved samfundsmæssige hensyn tænkes bl.a. på etablering af vejanlæg og ledningsanlæg til forsyning af el, gas og vand, samt råstofforsyning.

Den konkrete afgørelse skal træffes på grundlag af navnlig driftsmæssige, landskabelige, natur- og kulturhistoriske hensyn og de rekreative værdier i skoven. I vurderingen indgår også, hvilken betydning afgørelsen kan få for fremtidige lignende sager.

Et flertal i Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder, at der ikke er tale om et sådant særligt tilfælde, der kan begrunde en tilladelse til ophævelse af fredskovspligten på ejendommen. Nævnet bemærker, at der ikke er forelagt et eller flere konkrete projekter, som kan danne grundlag for en vurdering, og at hensynet til et generelt ønske om at lette administrationen ved ikke løbende at skulle ansøge om dispensation ved eventuelle kommende ændringer af campingpladsen ikke er et sådant samfundsmæssigt hensyn i skovlovens forstand, at hensynet til at bevare arealet med fredskov skal vige. Nævnet har endvidere lagt vægt på, at arealet indgår som en integreret del af Vejers Plantage, og at en fastholdelse af fredskovspligten vil muliggøre en konkret stillingtagen til ansøgte ændringer gennem dispensation, og dermed påse en fastholdelse af det landskabelige helhedsindtryk, samt arealets naturpræg. Nævnet har endvidere lagt vægt på den restriktive praksis og på den uønskede præcedensvirkning en tilladelse vil kunne medføre. Det er videre indgået i flertallets vurdering, at arealets udstykning ikke har ændret ved fredskovspligten på arealet. Flertallet har henvist til lovbemærkningerne til lov om udstykning og salg af statslige arealer med campingpladser, hvorefter loven muliggør en ændring af ejerforholdene, men ikke medfører yderligere mulighed for at fravige skovlovens forbud mod tilstandsændringer.[9]

Klager har henvist til to sager, der efter klagers opfattelse er sammenlignelig med denne klagesag. Miljø- og Fødevarerklagenævnet bemærker hertil, at sagen fra [virksomhed3] ikke er blevet behandlet af nævnet, samt at fredskovspligten blev suspenderet efter daværende § 10, stk. 2, som efterfølgende er blevet ophævet. For så vidt angår nævnets egen afgørelse i 20/00254, bemærker nævnet, at det i denne afgørelse blev vurderet, at der, blandt andet på baggrund af samfundsmæssige hensyn, var tale om et særligt tilfælde, der kunne begrunde en ophævelse af fredskovspligten.

Mindretallet (Jens Vibjerg) finder, at der er tale om et sådant særligt tilfælde, at der kan meddeles tilladelse til ophævelse af fredskovspligten. Mindretallet har lagt vægt på, at campingpladsen ikke kan placeres uden for fredskov, at arealet blev solgt af staten med henblik på at drive arealet som campingplads, og at arealet i mange år har været anvendt som campingplads, hvormed der vil være en begrænset præcedensvirkning. Mindretallet har endvidere lagt vægt på, at arealet er delvist omfattet af andre beskyttelser, og at skovrejsning er uønsket på arealet.

3.2 Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevarerklagenævnet stadfæster Miljøstyrelsens afgørelse af 25. september 2020 om afslag på ophævelse af fredskovspligt på [matr.nr.1] i Varde Kommune.

---

[1] Lovbekendtgørelse nr. 315 af 28. marts 2019 om skove.

[2] Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet, som ændret ved lov nr.

900 af 21. juni 2022 om ændring af museumsloven, lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet og forskellige andre love.

[3] Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

[4] https://mst.dk/media/130256/n84_n2000plan_2016-21.pdf
(https://mst.dk/media/130256/n84_n2000plan_2016-21.pdf).

[5] Lov nr. 43 af den 23. januar 2018 om udstykning og salg af statslige arealer med campingpladser.

[6] https://dokument.plandata.dk/20_1051990_DRAFT_1188367797776.pdf
(https://dokument.plandata.dk/20_1051990_DRAFT_1188367797776.pdf).

[7] Miljø- og Fødevareklagenævnets j.nr. 20/00245.

[8] Særlige bemærkninger til § 6 til forslag L 145 til Lov om skove. Folketingstidende 2003-04, vedtaget som lov nr. 453 af 9. juni 2004 om skove.

[9] Lovforslag L 103 til Lov om udstykning og salg af statslige arealer med campingpladser. Folketingstidende 2017-18, vedtaget som lov nr. 43 af 23. januar 2018.

Sag:

20/12750

Dato:

21. november 2022.

Emner:

Skovloven (/soeg?...

Highlight:

 Vis/skjul highlight

Miljø- og Fødevareklagenævnet (<https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>) •
Nævnenes Hus • Toldboden 2 • 8800 Viborg • Tlf. nr.: 72 40 56 00 • CVR: 37795526 • mfkn@naevneneshus.dk
(<mailto:mfkn@naevneneshus.dk>)
[Tilgængelighedserklæring](https://www.was.digst.dk/mfkn-naevneneshus-dk) (<https://www.was.digst.dk/mfkn-naevneneshus-dk>)